

4. PAPIRNA GRADIVA

- 4.1. O papirju
- 4.2. Lastnosti papirja
- 4.3. Surovine za izdelavo papirja
- 4.4. Izdelava papirja danes
- 4.5. Ekologija v papirništvu
- 4.6. Obdelava papirnih gradiv

Znal bom:

1. Našteti postopke za obdelavo papirnih gradiv.
2. Imenovati ter pravilno in varno uporabiti orodja za obdelavo papirnih gradiv.

4.6. Obdelava papirnih gradiv

Trganje uporabljamo redko. Zanimivo je dejstvo, da se papir lepše – bolj naravnost – trga v smeri teka papirnih vlaken. **Rezanje** je postopek, pri katerem papir razrežemo ali pa zgolj obrežemo do želene oblike. Režemo lahko ročno ali strojno. Pri ročnem rezanju tankih gradiv uporabimo škarje – postopek pa imenujemo **striženje**, ki zahteva kar nekaj ročnih spretnosti in natančnosti. Za rezanje uporabljamo še nož za papir, oz. nož za karton, nož z rezilnim kolesčkom in vzvodne škarje, ki omogočajo tudi rezanje večjega števila listov. Pomembno je, da so noži in rezila primerno ostri in omogočajo ravno in gladko rezanje.

Škarje

Nož za papir

Nož za karton

Izsekovanje

Nož z rezilnim kolesčkom

Vzvodne škarje

Izsekovanje je postopek, s katerim v papir izsekamo okrogle ali manjše pravokotne odprtine. Pri tem uporabljamo luknjače in kladivo.

Pregibanje je postopek, ki ga lahko izvajamo na vseh vrstah papirja. Pregibanje pisarniškega papirja je enostavno, pri pregibanju kartona in lepenke pa naredimo **žleb** ali **zarezo**.

Žleb je utor v kartonu ali lepenki na mestu pregiba. Naredimo ga tako, da ob robu ravnila z gladilnikom potegnemo po kartonu ali lepenki. Papirno gradivo nato upognemo tako, da je žleb na zunanji strani pregiba. Mesto pregiba stisnemo z gladilnikom, da naredimo oster pregib. Lahko pa po pregibu potegnemo z nohtom. Pri industrijski obdelavi žleb naredi zgibalni stroj.

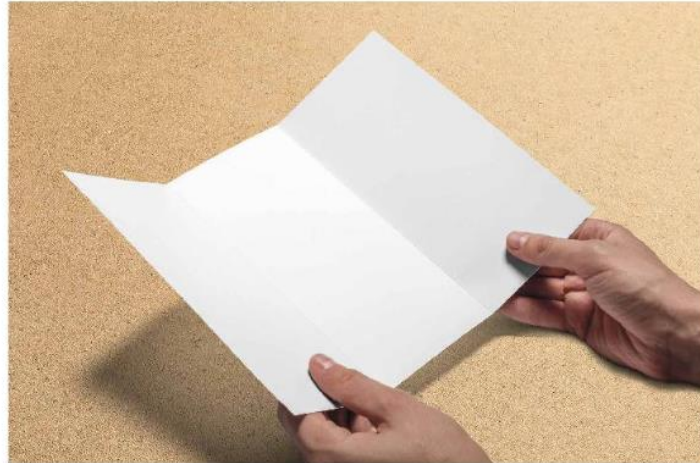

Žleb naredimo s šilom.

Zarezo naredimo z nožem za karton.

Zarezo naredimo tako, da ob robu ravnila z nožem za papir ali za karton delno zarezemo v lepenko ali karton. Zareza je globoka približno tretjino debeline papirnega gradiva. Papirno gradivo upognemo tako, da je zareza na zunanji strani pregiba. Zaradi zareze je papirno gradivo na mestu pregiba oslABLJENO. Utrdimo ga tako, da pregib oblepimo.

Lepenko ali karton lažje in lepše prepognemo, če uporabimo zarezo ali žleb.

Zanima me

Lepilo lahko izdeláš tudi doma. Belo gladko moko zmešaj v vodi v razmerju 2 : 1. Pazi, da ne bo grudic.

Lepljenje je povezovanje materialov v enoten predmet s tanko tekočo plastjo, ki po določenem času preide v trdno snov. Poznamo več vrst lepil, ki se ločijo glede na čas utrjevanja, topnost, postopek nanosa, viskoznost in škodljivost zdravju in okolju. Za lepljenje se uporablja **naravna** in **sintetična lepila**. Čas lepljenja z naravnimi lepili je lahko zelo dolg, tudi do 24 ur. Dokler se lepilo ne posuši, morajo biti zlepljeni deli dobro stisnjeni. Sintetična lepila se zelo hitro lepijo.

Papirna gradiva dobro vpijajo vlago in se pri tem raztezajo in zvijajo. Zato moramo pri lepljenju upoštevati:

- 1.** Debelejše gradivo bolj vpija vlago in zato nanj težje nanesemo lepilo. Zato lepilo vedno nanašamo na tanjši lepljenec.
- 2.** Papirna gradiva se v vzdolžni in prečni smeri raztezajo in zvijajo različno. Zato je priporočljivo pred lepljenjem ugotoviti smer vlaken lepljenec. Lepimo tako, da se smeri ujemajo.
- 3.** Pri lepljenju večjih površin zvijanje papirnega gradiva preprečimo, če lepilo nanašamo iz sredine proti zunanjemu robu lepljenca.

KLIKNI na spodnjo povezavo, da boš obnovil/a znanje.

[Arnes Video](#)

FORMATI PAPIRNIH GRADIV

NAREDI SI BELEŽKO, ki jo boš prinesla/prinesel pokazat v šolo.

Za delo boste potrebovali:

- karton (lahko **platnica starega zvezka**),
- **A4 liste** (več jih uporabiš, debelejša bo beležka 😊),
- **škarje**,
- **lepilo** ali lepilno pištolo,
- darilni **papir za dekoracijo**.

Video najdeš na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=u9B0HEwoCVo>

Želim ti veliko **ustvarjalnosti** in veselja pri delu. Pazi na urejenost **delovne površine** in varnost pri delu (zaščita) 😊.